

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó irodájában (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reclámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyílttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adnak.

A miniszterek esküje.

Debreczen, július 27.

(—a.) Sokszor volt már arról szó, hogy a miniszterek — hivatalba lépésük alkalmából — titkos esküt tesznek, melynek szövegét gondosan elrejtették a nagy közönség elől, sőt azt is állították, hogy ilyen eskü egyáltalában nem létezik. Ugy látszik azonban, hogy ezen esküt tényleg le kell tenni a minisztereknek, sőt ma már azon helyzetben vagyunk, hogy a titkos eskü szövegével is megismerkedhettünk.

Ugron Gábor a képviselőház szombati ülésén interpellációt intézett e kérdésben a miniszterelnökhöz s felolvasta a titkos eskünek általa megszerzett szövegét. Azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy szándékozik-e a miniszteri eskü szövegét a képviselőháznak azósszerint bemutatni és alkotmányos tárgyalás után törvénybe iktatni?

Valószínűnek kell tartanunk, hogy az eskünek azon szövege, melyet Ugron Gábor felolvasott, teljesen hiteles, s el vagyunk rá készülve, hogy a miniszterelnök adandó válaszában el fogja ismerni ezen eskü szövegének hiteles voltát, már pedig sok szó fér ezen szöveghez.

Első kifogásunk ellene az, hogy titokban tartják. Alkotmányos államban nincs helye a titkolózásnak, mely bizalmatlanságot és gyanút szül. A titkolózás a zsarnokságnak egyik védelmi fegyvere; a zsarnokság szokott elbujni a világosság és nyilvánosság elől, a szellőtől

is féltvén uralmát, — alkotmányos államban nincs tehát helye annak, hogy a miniszterek titkos esküt tegyenek s ha ez megtörténik, csakis megrovást vonhat maga után.

Másik kifogásunk ellene az, hogy míg egy oldalról nagyon is erősen hangsúlyozza az uralkodóhoz való hűséget, a mi különben nem hiba, addig más oldalról csak nagyon röviden van érintve, hogy az esküt tevő miniszter az ország törvényeit megtartja, — már pedig a miniszter egyforma hűséggel tartozik királynak és nemzetének s ennek kifejezést kellene nyerni az esküformában is.

Teljesen felesleges az eskünek azon része, melyben a miniszter azt fogadja, hogy semmiféle titkos társaságnak vagy szövetségnek tagja nem lesz. E fogadalom nyilván a szabad közművesség ellen céloz, már pedig a szabad közművesség a mai formájában nagyon ártatlan multság, melytől teljesen felesleges a minisztereket eskü alatt tiltani, inkább más dolgoktól tiltanak el őket!

Legtöbb kifogás alá esik azonban az eskünek teljesen katolikus jellege. Az eskü így kezdődik: »Esküszöm az élő Istenre, a boldogságos szűz Máriára és Istennek minden szentjére«. S így végződik: »Isten engem úgy segítjen, boldogságos szűz Mária és Istennek minden szentjei.«

Kíváncsiak vagyunk rá, hogy az esküt ilyen formában tették le a protestáns Tisza, Fabinyi és Szilágyi is? Ha ilyen formában tették le, akkor vétettek

a protestantizmus ellen, már pedig a lojalitás sem kívánhatja azt, hogy hitelveinket megtagadjuk érte.

Ha tehát a miniszteri esküt törvénybe akarják iktatni, hagyják ki belőle a szűz Máriát és a szenteket, kiknek tiszteletét a protestáns dogma el nem ismeri s el nem ismerheti. Teljesen elég az, ha az egy élő Istenre esküszünk, kire nemcsak a protestánsok, de a nem keresztyének is letehetik az esküt, míg a szűz Máriára és Istennek minden szentjére protestáns ember — hitelveinek megsértése nélkül — nem esküdhetik.

Nem felekezeti elfogultság mondatja ezt velünk, hanem a tiszta igazság, melynek nem szabad hiányoznia a miniszteri esküből sem!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 25-én.

A közigazgatási vita szombaton ismét két jeles szónoklattal lett gazdagabb. Az 1. §-t Szalay Károly főleg alkotmányi és közigazgatási, Thaly Kálmán pedig történelmi szempontból vette bírálat alá, s mindkettő élénk hatás közt mutatta ki, hogy egyedül a választáson nyugvó önkormányzati rendszer felel meg a magyar nemzet szellemének és politikai szükségének. A kérvények hamaros letárgyalása után Szilágyi igazságügyminiszter két, Wekerle pénzügyminiszter egy interpellációra felelt, mire Illies B. terjesztette elő interpellációját a bihar-udvari községi eljáráság választása körül elkövetett visszaélések miatt. S hogy az ostor végén csattanjon, Ugron G.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Baborczai Bencze.

(Ballada.)

Irtá: Könyves Tóth Kálmán.

— Felolvasatott: Feketehegy-fürdőn, Szepes megyében 1891. július 26-án a »Tompa-ünnepély« alkalmából. —

Ávéra ha kondul az esti harang,
Agg remete térdre omolva borong,
Év-évre sietve közelg a határ,
Hol béke zavartalan éjjele vár;
Bús szíve sebére halál szerez irt,
Köszikla tövébe kivájta a sirt.
Kész már ravatalja, a kő moha rég;
Csak jönne hamar! hova késik az éj?
Imája feledve, haragja nehéz.
Ha néha a mult tükörébe benéz.
Egy vágya: feledni, elüzni mi mult,
S még sem szabadul borús árnyaitul.

Magánya zavarva . . . ijedve sikolt:
»Ki háborít engem a sziklakalót?
Ah! emberek, irgalom, erre mi küld?
Im zörren az ág . . . sűrű cserje közül,

Szép, ifju levante hajolva kilép.
Szép, gyöngye leány vele, angyali szép,
Karöltve jön ifju lovagja nyomán,
Búbánatos arca halotthalovány.

»Jó szerzetes! áldjuk e bérczi lakást,
Két árva jön, esdekel, el ne bocsásd!
Bősz gyámja ököre emelve kezét,
— Vig czimbora körbe borozva beszélt —
E lányt odadobja csúf áldozatul
S rablánczaitul sohasem szabadul,
Kit szíve gyűlöl, kire rá se tekint.
Vonzalma, szerelme, cserében enyim.
Jegygyűrűje ujjamon . . . esküre hív,
Elszökni velem, követelte a szív.
Üldözni ha merne idáig a bős,
Hozzád közelíteni még sem erős.
Más útra kel, . . . elrohan innen a gaz,
Kerüli kereszteted, éltes igaz!«

Piroska is éledez . . . arca tüzel,
Dús fűrtjei vállain ömlenek el.
Sir 's kék szeme harmata hajnal-eső,
Szól s ajkain angyali lány zene jó.

Multjába tekintve mereng az öreg,
Megdobban a szíve, szorongva piheg;

»Etelka szemének a lángja ragyog,
Dús hajzata, termete épen azok.
Hajh! játszi, csalóka köd e tünemény,
A lány, kire apja mosolyga, nem él.
Igy hozta hírül nekem ezt a cseléd.
Gyász sorsodat, ifju leányka, regéld!«

Piroska beszélne . . . de könnye csorog;
»Úr embere: nem rege — régi dolog . . .
Baborczai Bencze vitéz daliát,
Ki párviadalba', csatába kivált,
Palesztina vérmezején megölék,
Mely gyászba borítva családi körét.
Itt hagyta busongni nejét egyedül,
Sohajja szívének utána reptül.
Árvája, Piroska nem érti szegény,
Miért ragyog annyi könny anyja szemén?
Testvére a férjnek előbb hazatért,
S epedve esenge a nő kezéért.
Etelka szívébe belopta magát
S bár szent fogadalma köté le szavát,
Hogy özveggyi fátyla rajta marad,
Mig férje gyűrűje kezébe akad:
Megtörte az esküt Etelka, midőn
Rossz sógora ágyasa, hitvese lőn.
Mert hátha előkerül elve a pár,
Jogát követelve, neje mi vár?«

terjesztett elő egy rendkívül érdekes interpellációt a miniszterek esküje tárgyában.

A napirend előtt Horváth Ádám szóval fels Ordódy Pállal szemben személyes kérdésben kijelenti, hogy Komárommegyére vonatkozó állításait fentartja. Felolvassa Komárommegye feliratát s kimutatja, hogy a megye előbb tényleg a választási rendszer mellett nyilatkozott s csak később állott be az államostók sorába.

Szalay Károly hangsúlyozza, hogy téves eljárás, ha a javaslat védői ellelejtik, hogy a jelen esetben nemcsak a közigazgatás mikénti szervezéséről van csupán szó, hanem egy a nemzet összeségét illető jogának konfiskálásáról a kormány részére. Igaz, hogy a kormány e konfiskáló eljárásnak már jó eleve útját készítette. A garanciális törvényekben nem bízik. A kuriai bíraskodásról szóló javaslat a korrupciót nem szünteti meg, de államosítja, mert az etetést és fuvarpénzt, a mit eddig titokban tartottak, most állami felügyelet alá helyezik. A szakaszt nem fogadja el, hanem csatlakozik Helfi Ignác módosításához.

Thaly Kálmán betegesen bár, de kötelességének tartja, hogy e szakasznál felszólaljon. A »Zalán futása«-ból elmond néhány sort, Vörösmarty hexameteirevel bizonyítván, hogy őseink »szabadon választák meg uraik.« A magyar szabadság pregnáns kifejezése a választási elv, melyet kisebb-nagyobb mértékben a nemzet mindig gyakorolt. Igaz, hogy nagy a politikai elkorcsosultság, de nem tartja még a magyar nemzetet annyira elkorcsosultnak, hogy ne merné kezébe adni a választást. Kijelenti, hogy Helfi módosítását pártolja, de felhívja az előadót, hogy mint a csenevész gyermek őrző dajkája, tegyen javaslatot a szakasznak legalább stilisztikai tekintetben való javítására.

Perczel Dezső előadó kijelenti, hogy az esetre, ha a függetlenségi párt is elfogadja a szakaszt a Thaly által ajánlott stilisztikai változtatással, úgy azt a bizottság készséggel teszi magáévá.

Thaly csak azt jegyzi meg, hogy ő írott módosítást nem terjesztett be s nem is terjeszt, de tegye meg azt az előadó.

Elnök a vita folytatását a keddi ülésre halasztja.

Következik a kérvények tárgyalása.

Madarász József, Hertelendy Béla előadó, Darányi Ignác, Wekerle Sándor és Csernátony Lajos felszólalása után a ház többsége a kérvényi bizottság javaslatait fogadta el. A közigazgatási javaslatra vonatkozó kérvények kerülvén szóba, igen érdekes volt a Lits Gyula felszólalása. — Konstatálta, hogy az Ugron-párt a kérvényi bizottságban nincs képviselve s így egészen méltányos volna tőle azt kívánni, hogy a kérvények olvastassanak fel. De nem teszi, mert a függetlenségi párt érvekkel akar küzdeni s nem obstrukcióval. (Zajos helyeslés.) Az államosítás elleni kérvények tehát egyszerűen letétek a ház asztalára és sorra kerültek az interpellációs ügyek.

Illyés Bálint a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

Tekintettel arra, hogy a bihar-tordai kerület főszolgabírája Vattay Géza több oldalról nyert értesülésem szerint a községi előjárók választásánál önkényes eljárást szokott követni, így a többek közt Bihar-Udvári községben megfosztotta a képviselő testületet kijelölési jogától, midőn annak egy tekintélyes részét, az előjárókat nem engedte szavazni;

Tekintettel arra, hogy az ily módon meg-ejtett választás ellen 200 választó polgár felebezett s többen a főszolgabíró ellen fegyelmi vizsgálatot is kértek, Bihar megye törvényhatósági bizottsága pedig a főszolgabíró eljárását törvényellenesnek mondotta ki s a választást ezzel megsemmisítette, a fegyelmi eljárás kérdését azonban — bár az később újból megkérített — mindez ideig érintetlenül hagyta;

Tekintettel arra, hogy ezen törvényhatósági határozatot a belügyminiszterium megváltoztatta s az előjáróválasztást érvényesnek jelentette ki;

Miután az illető miniszterium e határozat hozatalánál elnézőleg járt el, — azt hozván fel ugyanis indokolásában, hogy a szavazataiktól elűtött előjárók maguk nem panaszkodtak, holott a választás ellen beadott kérvényt azok is aláírták és pedig nevük után

jegyvezve, hogy »előjárók«, ezen okból kiindulva, kérdem:

1-ször. Szándékozik-e a belügyminiszter ur az ezen választásra vonatkozó összes iratot újra átvizsgáltatni s új határozatot hozni?

2-ször. Szándékozik-e úgy intézkedni, hogy a Vattay Géza főszolgabíró ellen, törvénytelen eljárásai folytán ismételve megkért fegyelmi vizsgálat, Bihar megye törvényhatósága által végre elrendeltessek?

Az interpelláció közöltetni fog a belügyminiszterrel.

Ugron Gábor a következő kérdést intézi a miniszterelnökhöz:

Tekintve, hogy a kormány kezdeményezésére es a miniszterium részére a nép politikai jogainak tömeges elkobzása céloztatik, tekintve, hogy a kormány hatalmának szaporítási szándéka a nemzetet kihívja a miniszterium által a nemzetnek nyújtott politikai és erkölcsi biztositékok megvizsgálására, tekintve, hogy a miniszterek által hivatalba lépésük alkalmával tett eskü szövege a nemzet előtt mindeddig gondosan eltitkoltatott, kérdem a miniszterelnök urat: szándékozik-e a miniszterek által hivatalba lépésük alkalmával letett miniszteri eskünek szövegét szó szerint a képviselőháznak bemutatni és alkotmányos tárgyalás után törvénybe iktatni?

A kérdés kapcsán mondott beszédében fölemlíti, hogy a titokban tartott miniszteri eskü szövegét megszerezte. Felolvassa a szöveget, mely így hangzik:

Én N. N. esküszöm az egy élő istenre, a boldogságos szűz Máriára és az Istennek minden szenteire és örökös földi fejedelmeknek legkegyelmesebb uramnak felséges és hatalmas I. F. J. ausztriai császár, Csehország királyának sat. és Magyarország apostoli királyának hitemre fogadom, igérem, hogy ő cs. és ap. kir. Felségéhez örökké hű és engedelmes és hódoló leszek, ő Felségének, örökösének és utódainak dicsőségét, méltóságát, hasznát mindenkor fentartani, előmozdítani igyekszem, kárát pedig eröm szerint elhárítom, az ország törvényeit megtartom, magyar felelős miniszteri tisztemben ő cs. és királyi Felségének utasításai, parancsai és a törvény rendeletei szerint hiven eljárandok, legnagyobb gonddal azon leszek,

Ősz remete arca halotthalovány.
»Szólj! hát hova tánt el az árva leány?»

»Hű dajka rabolta el, élve maradt,
Mig Pál neje sirba lezárva — szabad,
Hol bánata, lelki buláncza letört, —
Pál élveze, halmoza bűnre gyönyört.
Nyomomra találva, bilincsbe veret,
Rakényszerít, adjam el életemet,
Parasztnek — akarja — eseléde gyanánt,
S kéjmámora — szörnyű szemében a láng! —
Ős földesuri jogon éjt követel.
Kedveltje szívemnek: Acsádi Lehel
Szűk börtönöm ablaka rácszatát
Szétzúzva, tör útát e bérceken át!»

Barlangba betérnek a védtelenek.
Vár . . . hallja csabolni a vérebeiket.
Nagy, marcsona férfi előre hatol,
Falkája utána üget s zimatol.
Kikelve szinébül az őszre rivall:
»Csuhas! ide vár ura rabjaival!
Itt rejlenek, szimatolta nyomon.
Magadra hagyálak e birtokomon;
De két szökevény nyoma erre vezet . . .
S elrejtteni nincs jogod . . . érted-e ezt?
Pokolba pap . . . el veled . . . ott az utad . . .
Nem játszani jött ide földesurad.

Elveszne ki véle dacolni botor.
Nagyon közel éri a messze pokolt.»

Jó szerzetes arca, kedélye borult,
Villama szívének a szembe kigyult:
»Baborczai Pál! te vad ördögi vér,
Föld terbe te! bűneid átka elér.
Szent földre kísérvé öcsédre törél,
Orgyilkosul ölve le, visszaszökél.
Kigyó! ravaszul rabolád el a nőt.
Mély sir öle rejti az esküszegőt.
— Bocsánat imája lebegje körül! —
S im, gyilkosa bűnbe merülve, örül.
Mérgezni óhajtod az árva szívet
S vadul kaczagod ki a gondviselést!
Ég bosszúja sújt le reád nyomorult
Föltamad az áldozat . . . ostorodul.
Baborczai Benceze keresztje, a kard,
Föl! fegyveredet, viadalra hamar!
Vén remete fegyvere im e kereszt,
Gyilkos keze bátor-e sújtani ezt?
Szól 's a fakesztet emelve, kiáll:
»Jövel hadakozni Baborczai Pál!«
Szitokra fakadva, a vár ura sújt:
»Hazudsz! te bárátköpnögybe bebújt
Rablólovag, a ki e sziklahegyen,
Érdemtellenül bitorolta kegyem.

Menj! felre előlem, a két menekült
Teveled együtt rabigába került.
Fogjátok el emberek e papot is,
Barlangba betörve, a két rabot is!»

Ledobva csuhája, lehull a szakáll,
Helyébe barátnak erős lovag áll.
»Baborczai Benceze!« kiáltja a nép.
Ráösmer a holtra a régi cseléd.
Ráösmer az álnok; alélva lerogy,
Kardmarkolatát elereszti legott.
Testvére feszülete ránehezül.
Hörögve vonaglik; a földre terül:
»Beismerem iszonyú vétkeimet,
Ég bosszúja oltsa ki életemet!«

»Bátyám! a halál tüze még nem elég.
Mig bűnödet érzed a szivbe hogy ég,
Vad bérceken élve bolyongj egyedül,
Barátsuha öltönyöd, így menekülj,
Hogy Istened áldani legyen időd,
Hordozd e keresztet, ez adjon erőt!«

»Ah irgalom istene!« dörgi vadul:
»Lemondjak-e kéj 's gyönyör álmaimul?
Mámorba fűrődve a bűnvihar ült,
Százszorta halált! vezekelni ne küldj!«

Ujdonságok.

*** Egyházi közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriumának tegnapi közgyűlésén Osváth Ferencz új presbyter lett az esküt s beosztott mind a nevelésügyi, mind a gazdasági szakbizottság tagjai közé. A czegléd-utcai lelkész lakás kérdése hosszabb eszmecsere után idézett elő. Az volt a kérdés, hogy elcserelessék-e az egyház tulajdonát képező Mézes-Komáromy-telek a Némethy Lajos 2006. sz. a. telkével s ezután tönkelt-e az építkezés, vagy pedig az egyház a saját telkén építse-e föl a czegléd-utcai lelkészi lakot? — Az ezen ügyben kiküldött küldöttség, kibővítve O. Vég János, B. Nagy János és Csanak József presbyterekkel, megbízott, hogy a legközelebbi közgyűlésre kész véleményét terjesszen elő. A zsinati képviselők válaszában a zsinati képviselők felől a debreczeni egyház, másik felét pedig a debreczeni egyházmegye választaná, miután a debreczeni egyház csaknem felét képezi a debreczeni egyházmegyének. Ezen elvet azonban a debreczeni egyházmegye a múlt zsinati választásánál se tartotta szem előtt s úgy látszik, hogy most sem akarja szem előtt tartani. Ha előbb érkezett volna hozzánk az esperesi körlevél, akkor a debreczeni egyház érdekében kifele is hathatunk volna. Zsinati képviselőként ajánlja a következőket: Kiss Albert debreczeni lelkész, Beke Mihály egyházmegyei tanácsbíró, Dávidhazy János esperes, Bernáth István egyházmegyei gondnok; póttagokul pedig: K. Tóth Kálmán debreczeni lelkész, Nagy Lajos m.-pécsi lelkész, Nadányi Miklós egyházmegyei tanácsbíró s Dr. Szikszai Szabó J. debreczeni, resbyter. Az ajánlottak fele része tehát debreczeni, a másik fele része pedig a debreczeni egyházmegyéből való. — A debreczeni egyház a maga határozatát a egyhangulag a felsoroltakra adja. — Kiss Albert megköszönvén a debreczeni egyház bizalmát, kijelenti, hogy tudomása szerint az egyházmegyei egyházak nagyobb részén már megszavazott. A debreczeni egyház teljesen méltányolta a debreczeni egyházmegyét, midőn a zsinati képviselők fele részét az egyházmegyéből választotta, ellenben a debreczeni egyházmegye a múlt zsinaton is mellőzte a debreczeni egyház jelöltjeit. Rámutat, hogy mily hirtelen kellett itt megejteni a választást. Az egyházmegyének meg kellett volna azt tenni, hogy előbb ezen fontos ügy értekezleten megbeszélte volna, s csak az után ejtette volna meg a szavazás. Könyves Tóth Mihály ezen jelenségben azon feszült viszony feljúlását látja, mely feszültség a debreczeni egyház és a debreczeni egyházmegye közt régóta létezik. Ezen mellőzés szintén sürgősen követeli a debreczeni egyháznak parochialis körökre való felosztását. Balogh Ferencz azon nézetben van, hogy itt sürgős orvoslásról kell gondoskodni. Intézzék a debreczeni egyház fölterjesztést az egyházkerülethez, hogy jogos kérelmünket a zsinathoz juttassa el. Teljesen jogos kívánság, hogy a debreczeni egyház a zsinaton képviselve legyen. A kérdés úgy lenne legezelszerűbben megoldható, ha a zsinati képviselő-választásra a debreczeni egyházmegyéből két választó-kerület alakíttatnék, külön a debreczeni egyház, külön pedig az egyházmegye részére. Könyves Tóth Mihály melegen üdvözi ezen indítványt. Somogyi Pál nézete szerint a debreczeni egyháznak önálló egyházmegyévé való átalakítása önmagától megoldja ezen kérdést. — Kiss Albert kéri ezen indítványt egy küldöttségnek kiadni. Beke Mihály pártolja az indítványt, mely elfogadva, kiadatik egy küldöttségnek, mely Könyves Tóth Mihály elnöke alatt áll a debreczeni lelkészi karból, a főiskolai tanári kar azon tagjaiból, kik egyuttal presbyterek is s az elnök fölhatalmaztatik, hogy a küldöttséget a presbyterium tagjaiból tetszése szerint bővítse ki.

*** A debreczeni-f-abonyi vasut megnyitása** augusztus hó 3-án lesz. A megnyitáson Baross miniszter is jelen lesz. A tiszai hid megnyitását ma eszközölték.

*** A nagyváradai zászlószentelés.** A nagyváradai református és lutheránus lelkészek — mint Nagyváradról írják — kijelentették, hogy az iparos ifjak zászlószentelésén nem vesznek részt, mert Schlauch püspök katolikus színezettel szenteli be a zászlót. Révész Bálint püspök, kinek szintén küldtek zászlószöveget, az iparos ifjuság egyletének elnökségéhez a következő levelet intézte:

„Igen tisztelt uraim!

Volt szerencsém venni az egyleti lobogójuk felavatásának ünnepélyére hívó levelüket. Örömmel szolgálna, ha a nekem és nevemre küldött zászlószöveget személyesen illeszhetném be. Fájdalom, nem vagyok abban a helyzetben, egészségem romlott volna ez ünnepélyről elmaradni kényszerít. Fölkérem azonban mai napon ennek nevében leendő esz-közlésre Csák Máté ottani lelképásztor társamat. Szíveskedjenek ennél fogva őt képviselőmül tekinteni. A nemes munkák utmutatója, vezérloja a nagy Isten, végrehajtója: az ész, erő, erély törekvés társulásával a nagy megbecsültetéshez teljes jogot tartó munkás férfi és hölgy. Eljének a munkások! Betegség ne gátolja őket irányzatuk, cselekedeteikben, s ha mégis megtörténnék, segélyző egyletük nyujtsa nekik az enyhítést az enyhületet s az újra egészségülést, Isten kegyelme hozzájárulásával. Fogadják szíves tisztelem kifejezését, melylyel a munkástársakat körülölelem. Fogadják ezen csekélységet (utalványon küldött 5 frt), melyet inkább szívem, mint kezem nyujthat. Debreczen, 1891. július 23.

Révész Bálint,
püspök.

*** Lelkészelölések.** A konyári ev. ref. lelkészi állomásra a lelkészelölő bizottság 16 pályázó közül Fodor Sándor szerepi, Nagy Lajos m.-pécsi, Varga Bálint péterszegi rendes, — továbbá Moravec Károly h. bagosi és Zöld József n.-hajomi s. lelkészeket jelölte ki — A folyó hó 20-án Fábánházán tartott lelkészelölés alkalmával a mátészalkai ev. ref. lelkészi állomásra 18 (13 kebelbeli, 5 más egyházmegyébéli) pályázó közül kijelöltek: Ujlaky Gábor vitkai, Vityi Bertalan berei, Korány János dombrai rendes, Havas Gyula m.-szalkai helyettes, Kincses István n.-károlyi segédlelkészek. A választás aug. 3-án lesz.

*** Kanikula.** Adatik tudtára mindazoknak, a kiket illet s azoknak is, a kit nem illet, hogy bár mily hihetetlen, mégis igaz az, mikép a kanikula kezdetét vette. A kanikula tart négy egész héttel, tehát István király nap tájáig. Mindezt mi egy régi kalendáriumból bucsztabiroztuk ki, mert a magyar naptár csinálók már annyira nem biznak a kanikula pontos bekövetkezésében, hogy nem merik előre ki nyomatni.

*** Polónyi Géza** orsz. képviselő már annyira fölépült sebéből, hogy pestmegyei birtokára utazhatott. Balkezét azonban nem egyhamar használhatja ismét. A seb gondosabb vizsgálata kiderítette, hogy a nagy kardvágás leszelt egy darabot az orsócsont bütökéből és az alsó szélső kézfejből is; a kisujj és gyűrűs ujj még egészen merev és zibbadt. A seb maga már teljesen beforrott.

*** Eljegyzés.** Ifj. Pájer József debreczeni kereskedő f. hó 25-ikén szombaton délután eljegyezte özv. Harsányi Sándorné urnó kedves és szép leányát, Margit kisasszonyt. — Az eljegyzési ünnepély szűk körben, de igazi jó kedv mellett Harsányi Sándorné urnó tanácsján volt, honnan a társaság jó kívánatainak ismétlése mellett csak a hajnali órákban távozott el.

*** Elhalt vásárbíró.** Szarvassy Vince debreczeni vásárbíró meghalt Miskolcra, hova gyógyulás végett ment. A jó kedélyű öreg urat nagyszámu rokonság gyászolja. Beke poraira!

*** Halálozás.** Polgár Lisztes János és gyámfia Kiss Sámuel ügyvédjelölt a többi rokonok nevében is mély fájdalommal tudatják a forrón szeretett nő és a legjobb édes anyának Polgár Lisztes Jánosné szül. Czina Mária-nak f. hó 26-án, délután 5 órakor, életének 57-ik, boldog házasságának 24-ik, évében, szívgörcsben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hiült tetemei e hó 28-án délután 3 órakor fognak Fűvészkert-utca 1074. sz. alatti lakásunkról a ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a hatvan-utcai sirkertbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. július 26. Béke lengjen drága hamvai felett! A temetést Dankó Mihály temetkezési intézete végezi.

*** A csendőrség működési köre.** A csendőrség és a rendezett tanácsú városok rendőrhatalóságai között folytonos surlódások voltak amiatt, hogy sem az 1888. évi 3. törvényben, sem a rendezett tanácsú városokról szóló 1886. évi 22. törvényben nincsen egész világosan körvonalozva az, hogy a csendőrség működési köre kiterjed-e a rendezett tanácsú városok kül- és belterületeire? A rendezett tanácsú városok rendőrhatalóságai azt vitatták, hogy a csendőrség működési köre nem terjed ki az ő kerületükre; a csendőrség viszont azt vitatta, hogy az ő működési körük a rendezett tanácsú városok kül- és belterületeire is kiterjed. E miatt a közszolgálat igen gyakran hátrányt szenvedett, de a kérdés megoldása azért mégis csak késett, mert a rendezett tanácsú városok önkormányzati jogait feltékenyen őrizték a »zsandároktól«. A folytonos surlódásokra okot adott kérdést a belügyminiszter most végleg megoldotta. A belügyminiszter ugyanis 15447/1891 sz. a. leiratot intézett az ország összes főispánjaihoz, amelyben kijelenti, hogy a m. kir. csendőrség működési köre, a törvényhatósági joggal felruhazott városok kül- és belterületeit kivéve, az egész ország területére és így a rendezett tanácsú városok kül- és belterületeire is kiterjed. A miniszteri rendeletben meg van mondva, hogy a rendezett tanácsú városokról szóló 1886. évi 22. törvényben egy betűvel sincs az mondva, hogy a csendőrség, közbiztonsági ügyekben, a rendezett tanácsú városok kül- és belterületein nem működhetik és helyteleníti azt a felfogást, hogy a rendezett tanácsú városok az ő területüket a csendőrség működése által megsértve vélik. Meghagyta a belügyminiszter a főispánoknak, hogy világosítsák fel a rendezett tanácsú városok hatóságait, hogy ha a csendőrség területükön közbiztonsági ügyekben működik, önkormányzati joguk az által nincs megsértve.

*** Ügyvédek affairje.** A beregszászi kir. törvényszék e napokban ítélte a Vécseybárók bűnügyében. A végtárgyaláson a tanu gyanánt behívott dr. Kun Mihály debreczeni és dr. Keszi Antal budapesti védő ügyvéd közt összeszólalkozás történt, minek provokáció lett a következménye. A budapesti lapok tudósításaiban az olvasható, hogy a végtárgyalás alkalmából a törvényszékhez egy névtelen levél érkezett, melyben egyik tanu bűnrészességgel vádoltatik. A félreértések elkerülése, illetve megelőzése végett szükségesnek látjuk kijelenteni, hogy a dr. Kun Mihály ügye ezen névtelen levéllel semmi összeköttetésben nem áll. Közte és a védő ügyvéd közt azért támadt affaire, mert a védő dr. Kun Mihály-nak magán-viszonyára tett olyan kérdést, mely a bűnperrel semmi összeköttetésben nem állott, s melyet a tanu magára nézve sértőnek vett. Megemlítjük még, hogy e kérdésért a törvényszéki elnök a védő ügyvédet azonnal rendreutasította.

*** Lövészet.** A július hó 26-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Fürst Ödön 1 drb 2 frtos tallért, — legtöbb körlövessel Szücs Károly 1 drb 1 frtos tallért.

*** Tompa-ünnepély.** A feketehegyi fürdőben időző vendégek tegnap d. u. ünnepélyt rendeztek Tompa Mihálynak, az édes ajku költőnek emlékére, kinek kedvencz tartózkodási helye volt a feketehegyi fürdő. Az ünnepély d. u. 4 órakor kezdődött a Tompa szobra előtt; megnyitó beszédet K. Tóth Kálmán debreczeni ev. ref. lelkész. alkalmi beszédet Halász Olivér tartott, Tóth Aurél pedig saját alkalmi költeményét szavalta el. — Tompa szobrára szép koszorukat tettek. Este hangverseny tartatott, mely alkalmából K. Tóth Kálmánnak »Baborecai Bence« cz. nagy hatású balladáját, melyet lapunk mai számában közlünk, Ényi László olvasta fel. A hangverseny tiszta jövedelme egy író vagy művész üdülésének költségeire fordítatik.

*** Az ítéletektől járó illetékek behajtása** tárgyában a pénzügyminiszter a következő rendeletet bocsátotta ki: Az 1881. XXXIV. t.-czikk 38. §-a értelmében, az esedékessé vált illetéktartozások behajtására nézve az 1876. évi XV. t.-czikk, illetve jelenleg az 1883. évi XLIV. t.-czikk határozmányai irányadók, az 1881. évi XXXIV. t.-czikk 52. §-a szerint, a közvetlenül levonandó illeték kezelésére vonatkozó összes törvények és rendeletek, ezen törvény életbelépte napjával, hatályon kívül helyezettek. E törvényes intézkedésből kifolyólag, egyetértve a magy. kir. igazságügyminiszter ural, kijelentem, hogy az 1873. évi IX. törvényczikk 8. §-ának utolsó pontja, mely szerint a végérvényes ítéletek után járó illetékeket, a mennyiben az még nem rovatott volna le, a bírósági végrehajtó, az ítélet végrehajtása alkalmával behajtani tartozik, valamint az ezen törvényes intézkedés végrehajtása iránt 1874. évi február hó 10-én és 28-án kiadott és a »Pénzügyi Közlöny« ugyanazon évi folyamának 3. számában megjelent 8496. és 12762. számú körrendeletek, mint szintén hatályon kívül helyezettek, ma már alkalmazást nem nyerhetnek. A közvetlenül lerovandó ítéleti illetékek behajtása iránt jelenleg az 1883. évi XLIV. t.-czikk 52. és következő §-ai, illetve a 436/P. M. 1889. szám alatt kiadott illetékkezelési utasítás 81. és következő §-ai mervadók.

*** Vérengző férj** című szombati törvényéségi tudósításunkban, dr. Hartstein Lajos védbeszédéből az alábbi ritkított sorok kimaradtak. Tehát a mondat így olvassandó: A forrás, melyből teste és lelke táplálkozik számlálhatatlan: élete anyagi részre oszlik, hogy lelkét alig érheti a törvénybe ütköző valóság: neki hazitűzhelye egy végtelen kör, mert ő saját egyéni létében az egyemes életet él, és így az a türelmes, melynek neve modern férj vajmirikánkerül a véden czem-áttal elkövetett hasonnemű büntettért büntető bíróság elé!

*** Talány.** Egy kép az utcáról. Előbb kirepül egy pár csizma, aztán a következő ruhadarabok: kalap, kabát, mellény, továbbá egy tajtékpipa. Közben éktelen rikácsolás, visítás, morgás.

Kirepül továbbá két ablaktábla, újabb tajtékpipa, egy dohányzacskó, egy dohányos szita.

Közben éktelen rikácsolás, duhogás, lárma.

Kirepül továbbá egy nadrág és végül egy czin-gár könyű férfiú.

A kicsapódó ajtó háttérében egy fej, mely hasonlít valamennyire a mesebeli sárkányhoz.

Talány: micsoda rokon kötelék fűzi a kirepült férfiút és egyet-mását a háttéri sárkány fejhez?

A megfőtt erős élettapasztatról tesz tanuságot.

*** A hadmentességi díjak** folyó 1891. évre megállapítván, az erről szóló kivetési lajstrom a városházánál levő hadmentességi díj-kivető hivatalban folyó évi augusztus 1-től 9-ig 8 napi közszemlére azon figyelemzetéssel tetetik ki, hogy az illetők hadmentességi díj könyvecskeiket mutassák be és mgtekintvén a lajstromot, ezen m. kir. pénzügyi-azgatóság által kirott hadmentességi díjak ellen, az 1883. évi XLIV. törvényczikk 18. §-sa értelmében a városi törvényhatósági

közigazgatási bizottsághoz 15 nap alatt felel-bezessel elhetnek; mely felel-bezések a hadmentességi díj-kivető hivatalnál nyújtandók be. A hadmentességi díj október hó 1. napján esedékes és egyszerre fizetendő. Azon védköteles, a ki hadmentességi díját, ugyszintén azon munkaadó, vagy családfo, a ki cseledjére, munkására, illetőleg családtagjára kivetett hadmentességi díjat annak esedékessége napját követő hó közepéig le nem fizeti, 6% késedelmi kamatot fizetni köteles. Ol. védköteles, ki a hadmentességi díj esedékességének határideje előtt a városból elköltözni akar, köteles a reá kivetett hadmentességi díjat egyszerre lefizetni és elköltözését fentnevezett hivatalban jelenteni; ellenesetben a hivatolt törvény 20. §-sa értelmében pénzbírsággal sújtatik. Debreczen, 1891. július hó. A városi tanács.

*** Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen emlékü jó anyának, anyósnak, nagyanyának és dédanyának özv. Lichtschein Mártonné szül. Hartstein Náni asszonynak élete 84-ik évében, folyó hó 26-án, d. e. 8 órakor, végegyengülésben történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai f. hó 27-én, d. u. 4 órakor fognak a hatvan-utczai 1559. sz. házától az izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre bánatos szívvel meghívjuk Debreczen, 1891. július 26. Gyermekei: Lichtschein Sámuel és neje Kohn Lina; Lichtschein Mózes és neje Fried Johanna gyermekeikkel; Lichtschein Menyhért és neje Ungar Johanna gyermekeikkel; özv. Guttmann Adolfné, Lichtschein Anna gyermekeivel; Lichtschein Kata és férje Meisels Arnold gyermekeikkel; Lichtschein Regina és férje Keszenbaum József gyermekeikkel; özv. Ledik Lajosné, Lichtschein Sarolta és gyermekeivel; özv. Lichtschein Jakabné gyermekeivel, özv. Lichtschein Ábrahámné, gyermekeivel. Testvérei: özv. Jakobovits Ignáczné; Hartstein Péter, számos rokon nevében is. Áldás és béke lendjen porai felett!

*** Illusztrált purdék.** Egy cigány-asszony-típus minden vonásban, ruházatában, mozdulatában, előadásában, — ravasz mesterkedésben járt a küszöbökre, esküdözött, hogy: — Fusson ki a semem világa, ha nem a mult hónapban hoztam a világra négy gyereket egyszerre.

Jámor naiv asszonykák kétségbeestek, négy gyereket egyszerre. Oh! A cigányasszony riva tódítja:

— Jaj, de csak azs azs istenverés, mikor mind a négy avval gyün a világra, hogy kenyeret kér.

Hire szaladt azon módon aztán, hogy egy »gyerekgyár« jár ottan, csudájára kiálltak a kapuba, a rendőr is jött és a kvártet szülő anyát bevitte.

— Hol a négy gyerek? kérdezte tőle a kapitány.

A hunczut cigányvér neki pityeredett és benyult a kőczon lógó kereszt után.

— Ehun van-e, mind a négy...

— Ott csüngött a kereszthez erősítve a négy pólyás egy — f é n y k é p e n.

— Hm, hát kend illusztrálva is kiadta a gyermekeket?

— Csokolom a kegyes kezeit — fondorkodott a cigánymenyeecske — így szokás, mer ami csuda van, annak a rez má s á t v e s i k.

Elővette ezután a kapitány a füstös, nőtény rókát, hogy hol vannak az illusztrált purdék és hosszas faggatás után kiderül, hogy a csuda kvártet nem is cigányvér, annálkevésbé a rókaé, hanem egy vásárhelyi szegény asszony hozta azokat egyszerre a világra még tavaly, amikor ez nagy föltűnést keltett és a lapok is emlegették a csodát.

A cigányasszony hathatós koldulási czégerül a doptálta csak az illusztrált purdék a t.

TÖRVÉNYSZÉK.

— **Száműzetés Szibériába.** Schmidt tengerészkapitányt hazaárulás czimén, az enyhítő körülmények figyelembevételével, összes jogainak elvesztésére s Szibéria legtávolabb eső részébe három évig tartó száműzetésre ítélték. — Enyhítő körülménynek vették, hogy Schmidt az általa megszerzett tervekért az ígért 1500 rubelből egy kopeket sem kapott, mert az egész összeget az a zsidó tartotta meg, a ki közbenjárt s a kinek Schmidt adósa volt. Az elítelt nagyon intelligens, jó modoru, kedves ember s azok, a kik közelebről ismerték, különös részvétellel viseltek, iránta a rá várakozó szenvedések miatt. Schmidtet ugyanis a Szibériába indittatni szokott száműzött csapatok közé fogják beosztani, hogy a rengeteg utat a száműzetésre kijelölt területileg csirkefogókhoz lánczolva gyalogszerrel tegye meg.

— **Gyilkos asszony.** Hertelendyfalván özv. Máté Györgyné f. hó 16-ikán este nyílt utcán meggyilkolta Varga Józsefnét és leányát, a 15 éves Erzsébetet, mert azzal gyanúsították, hogy ő Vargáné férjét csábítja. A gyilkos asszony Vargánén konyhakéssel 4 halálos szurást ejtett, a leánynak szívet szurta keresztül. A bestiát a községben megakarták linchelni, de a padlásra menekült. Elfogták s átadták a hatóságoknak.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Irta: **Amor.**

(Folytatás.)

András bedugta az ajtó nyíláson szép barna homlokát s nagy fontossággal suttagá:

— Uram, egy olasz érkezett!

— Ily későn? Mielőtt a barát a látogatást elfogadhatta vagy visszautasíthatta volna, egy elegáns öltözetű ur lépett a szobába.

Az előkelő olaszok szép emberek, hanem középkorukban vonásaik már petyhüdtek s így jelentéktelenné, szemek pedig meredt nézésűekké válnak. A belépő még fiatal ember volt, hanem az ifjuság zománca korán eltűnik a szép arczról s visszataszító, tunya kifejezésnek engedett helyet.

A barát a szokásos czeremóniával üdvözlé vendégét, szivarral és theával kínálván meg őt.

— Köszönöm, nem igen szoktam szivarozni. Nagyon sürgős a dolgom tisztelendő uram, hanem a mellett legkevésbé sem látszott sértőnek, a mint egész hosszában végig hevedredett a pamlagon.

— És annyira sürgős?

— Még ez éjjel, egy óra mulva el kell azt végezni.

— És mi legyen az?

— Esketés.

— Nos, ha minden rendben van?

— De nincs rendben minden! Sziveskedjék csak figyelni, hogy ne kelljen e tárgyat ismételnem: menyasszonyommal akkor ismerkedtem meg, mikor még a nevelőintézetben volt, barátja valék, tudja! Nos, mikor visszatért szüleihez, rávettek engem, hogy házasság össze egyik barátommal. Ennek nem volt hozzá nagy kedve, hanem én tudtam segíteni a dolgon s ő nőül vette. Csak most jutott eszébe, hogy nejebe beleszeressen és inádjja, hanem Róza egy év mulva azt a felfedezést tette, hogy nem szenvedheti férjét.

— Miért?

— Miért, miért? hát nem szenvedheti.

— Az baj!

— Neki nem kell szöke, a szökéket, a mint mondja, ki nem állhatja, öntetszőleg simított végig fényes, fekete haján.

— Ah, értem, értem! a férj farkasra bizta a bárányt, hahaha! nevetve ejté ki a barát ezen szavakat.

— Aztán vagyont is elverte, — folytató az uri ember cinikusán nevetve — testi és lelki tekintetben tönkre ment s mégis nagyon feltékeny. Minek ez a kényelmetlenség? Hát megesküszünk s azzal vége!

— Hát az elválás uram? Az elválás még nem történt meg, e szerint nem eskethetem össze.

— Lárifári! A válópórt majd megindítja azután!

— Az nem lehet, hiszen akkor két férjnek lesz a törvényes felesége? És miért nem előbb az elválás?

— Mert a férj a válásról mit sem akar tudni, — hangsúlyozza Lodmor türelmetlenül — s mert ez az egész dolog valószínűleg később nem fog ingerrel bírni reám nézve.

— De az még sem lehet. Hiszen ön csak egy év előtt különzött el első nejétől Lodmor ur!

— Ugy van. Itt van még a zárdában?

— Itt!

— Nos, szemmel kell tartanom, pénze van! Néha átkozott zavarba jön az ember.

— Még most is szereti önt, — fohászkozik a barát — miért vált el tőle?

— Nagyon sovány volt.

— Hahaha! Ha most látná!

— Hagyjuk ezt. Ügyünkkel nem megyünk előbbre — inté Lodmor bosszusan — végezzünk röviden. Megteszi ön nekem ezt a szolgálatot? igen, vagy nem?

— Oh ez nagyon bajos dolog, uram, gondolja meg, a felelősség nagyon nehéz.

— Csak röviden! Tudom, hova céloz mindez, s megvetőleg vállat von, — itt van ötven frank.

— Nem tehetem, becsületem függ tőle.

Az olasz felkaczagott.

— Port a szemekbe a nép miatt! Egy szóval tisztelendő uram itt van hetven frank.

Clemó vágyólag sandított a pénzre. Az Isten irgalmára, nem tehetem!

— Akkor hát vigyen el az ördög! — kiálta Lodmor felugorva — A falusi pap mindenik templomban megteszi tiz frankért. Jó éjszakát!

— Olasz ur! — kiálta utána a barát.

— Mi tetszik? — hanyagul megfordult a sarkán.

— Mondjunk kétszázötven frankot!

— Egy souval sem többet!

— Ön azt mondja, hogy barátja elszegényedett.

— Tegnap adta el fogatát.

— Ah ugy, tudja mit uram, mondjunk kétszáz frankot!

— Nem alkuszunk! Lodmor már az ajtónál állt.

— Legyen hát az ön kedvéért, — sohajtott fel a barát erényes önmegadással, — jöjjön vissza!

Lodmor visszafordult, az összeg felét az asztalra tette.

— A többi a hókuszpókusz után! Tanukról önnek kell gondoskodnia. Barátaim közül senkiben sem bízom. Tehát pontban tiz órákor — és semmi megháborítás!

— Bizzék bennem! Kikísérte vendégét, ki ugyanoly könnyedséggel távozott, a mint érkezék. A barát eléggülten rakta zsebre a fényes frankokat. Azután megparancsolá, hogy a zárda kápolnáját világítsák ki s a tanuk jelenjenek meg. Végre teljes papi díszbe öltözött, hogy Lodmor olaszt szeretett Rózájával összejárja. Így ment végebe a különös esküvő, háborítás nélkül a kitűzött órában.

(Folyt. köv.)

Legujabb.

Szapáry gr. inog.

— Távirati tudósítás. —

Budapesti politikai körökből mind határozottabb alakban szivárogo ki a hír, hogy a képviselőházat elnapolja k. A kormány erre épen azon időpontot fogja legalkalmasabbnak találni, midőn a köziga z g a t á s i b i r ó s á g r ó l szóló törvényjavaslat elkészül s lehetőleg lesz a ház asztalára. Ez előreláthatólag augusztus 8-án lesz. A parlament feloszlásáról egyelőre szó nincs.

Egyáltalában minden hatásadászat és tuzás nélkül állítható, hogy Szapáry gr. siralmas helyzetben van. A függetlenségi párt ép oly hazafias, mint férfias magatartása halomra dönti minden rava-szul kieszelnek vélt taktikáját s ma már a szabadelvű párt is belátja, hogy nemcsak hogy törvény nem lesz abból a végtelenül nyomorult s határozottan az abszolút miniszteri hatalom állandósítását célzó »államosítási« törvényjavaslatból, de a kormányelnök is azzal bukik.

Mert határozott tény, hogy gr. Szapáry lekötötte szavát a felsége előtt: hogy e törvényjavaslatot okvetlen ez idén törvényerőre emelteti a parlamenti többséggel, akármit csinál is az ellenzék. Annival biztosabbra vette a dolgot, mert gr. Apponyiék is biztatták, hogy az államosítás keresztülvitelénél a legbuzgóbban fogják támogatni. Hát a nemes gróf meg is teszi azt, de pártja többsége csak igen kellellenül, lanyhán eszközlik e »buzgó« támogatást s mindinkább be kezdik látni, hogy a kormánytól ígért garancia törvények oly kétélű fegyver módjára csinálódnak, hogy teljesen kijátszák az Apponyi által remélt alkotmányos és szabadság-biztosítókat.

Ily körülmények között minden prekáriussá vált s ősz felé Szapáry bukásával nagy meglepetéseknek nézhetünk elébe.

Közgazdaság.

A New-York és támadói. A New-York életbiztosító társaság ellen roszakaratulag terjesztett hírekkel szemben azt olvassuk a bécsi »Mittlers Assecuranz- und Handelszeitung«-ban, hogy az egész nemtelen eszközökkel folytatott agitáció csak egy minden loyaltást nélkülöző konkurrenzia műve. A New-York cégjegyzése már május óta tökéletes rendben van, különben is a cégjegyzés körül előfordult tévedés nem a New-York hibája folytán történik és semmikép sem érintheti a társaság nagyságát és szoliditását. Az idézett szaklap hazug rágalomnak jelenti ki azon állítást, mintha a New-York sikkasztás folytán 370,000 dollárt vesztett volna, mert a New-York egyetlenegy krajczárt sem vesztett. Azon lap ellen pedig, mely a valótlán hirt először közölte t. t. a »New-York Times« ellen a társaság rágalmazás miatt pört indított és e laptól az amerikai törvényekhez képest egy millió dollárnyi kártérítést követel. De a New-York támadói nem is fogják céljukat elérni, mert egy intézet, mely

mint a New-York 601 millió franknyi vagyonnal és összes kötelezettségei fedezése után 77 millió frank fölösleggel bír, föltötte áll minden hamis híreknek. A New-York, melynek nincs oka tartani a legnagyobb nyilvánosságtól és legszigorubb ellenőrzéstől, a New-York állami biztosítási hivatalnál maga ellen vizsgálatot kért, mely vizsgálat a valótlán hírek terjesztőit gyökeresen meg fogja hazudolni Nemtelen rágalom tehát azon állítás, mintha a vizsgálat hivatalból rendeltetett volna el. A bécsi szaklap e szavakkal végzi cikkét: »Szóval a New-York a legigazságtalanabb módon lett megtámadva és nem tehetünk róla, de ki kell jelentenünk, hogy mi ez üzemeket gyalázatosaknak tartjuk, melyek minden embernek, a ki a loyális eljárást az ellenféllel szemben is a tisztesség törvényének elismeri, a szégyenpirt arczába kergeti. Különben a magyar aligazgatóság kizárólagosan magyar állampolgárok által vezetetik és a New-York még ez év folyamán Budapesten az Erzsébetköruton az új takarékpénztári palota közvetlen közelében egy díszépületet fog építtetni.

Az aratás Biharmegyében. A megkezdett aratás sok helyt még nincs befejezve. A tiszta buza igen ritka, a rozs meg annyira rossz, hogy nem kapnak rá részes aratókat. Egyik nagyobb földbirtokos, — kinek buzatermése oly rossz, hogy a belevetett magot is alig adja meg, nem lévén szem a kalászbán, — negyedrészt engedi aratóinak, kik felét le is vették, a másikat pedig ott hagyták. Egy frtos napszámot is adnak az aratóknak a tulajdonosok, csak hogy lábán ne maradjon termésök. Azok keresztjei pedig, a kik az esős idő alatt vágatták gabnáikat, most penészesek, szinte füstölnek, nemesak a szalma, de a kalász is, a szem is tekete, nyirkos és ez nagyon sok helyt így van, a mi elég szomorú. Kénytelen legtöbb gazda ma kévéit egyenkint szétzedni s a kereszteteket száritani. Hogy minő fizető és minő sulyu lesz az idej gabona, még meghatározni nem lehet.

A vetések állása. A vetések állása és a mezőgazdasági állapot július hó 11—12-ig, a földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: Az időjárás hetek óta nagyon változó s az aratási és takarási munkálatokra akadályozva vannak. Vihar, nagy záporosók, helyenként jég tetemes kárt okoztak, nevezetesen Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trenesén, Zólyom és Biharvármegyékben. Az abnormalis időjárás következtében a learatott és aratatlan gabona is sokat szenved; a szemek, főleg az árpáé, néhol egészen színüket veszítették, megsárgultak s itt-ott meg is barnultak. A gabona, különösen a buza a tulsok nedvességet megsínylette, néhol csirázik, általában pedig panaszkodnak, hogy a gabona minőségileg sokat vesztett értékéből s a remélt jó magot nem mindenütt adja meg; szép piros sulyos és aczélos buza és rozs helyett több helyen könnyű összeaszott és megbarnult magvakat is arattak. A buza és rozsaratást az alföldön és a Dunántul nagyobbára befejezték — egyebütt az aratás most folyik; az eredmények keresztszámára buzából közepesek, az alföldi részeken pedig jó közepeseknek jeleztenek. Rozsból gyenge közép és közepen alóli a hozam, néhol, főleg az erdélyi vármegyékben és Tisza jobb partján középszerű. Az árpa mennyiségileg átlagosan jó középnek mondható, minőségileg néhol jó, átlag nem kielégítő; az őszi meglehetően jó volt. A zab jól gyarapodik s remélik is, hogy jól

fog fizetni. Kapásnövényekre, hüvelyesek és kerti veteményekre, valamint sarjura, kender és lenre az időjárás kedvező volt, a terméskilátások jók. A buzavetések a hivatalos jelentések szerint hanyatlást mutatnak ugyan s ezt részben a minőség romlása okozta, mindazonáltal a termés közepszerű; a buza leginkább hanyatlott a Duna balpartján, a Duna-Tisza közén, a Tisza balján is; az aratási munkálatok, a mennyiben az esőzések nem akadályozták, az Alföldön befejeztettek, a felföldön pedig folyamatban vannak; a learatott s keresztekben levő buza több helyen csírázni és barnulni kezd a rozsda, hőség és üszög is jelentékeny kárt okozott úgy, hogy az átlagos terméshozam a remélnél minden tekintetben kedvezőtlenebb lenend. A rozs többnyire le lett aratva, az eredmények mennyiségileg is különbözők, néhol kielégítő; általában csak gyenge közép és középben aluliak; minőségileg a rozs szintén szenvedett. A felvidéki vármegyékben a rozs aratását az esős időjárás akadályozza, a learatott is ázik. Az árpa aratása folyamatban van, az eredmények főleg minőségileg nem felelnek meg a várakozásnak, tulnyomó a megsárgult és barna szem; mennyiségileg a termés közép és jó közepszerű, néhol ugyan ez is rossz. A zab ez idő szerint még jó közepszerű termést ígér; igen jól fejlődött szép, teljes és egészséges szemeket mutat. s habár asok eső ezt is károsítja, a termés-kilátások jók. Az aratás szórványosan megkezdődött. A hüvelyesek és kerti vetemények csekély kivétellel jól gyarapodnak, néhol az eső miatt hanyatlottak. Tengeri nagyon jól áll, igen szépen nő, csöképződését az időjárás előmozdította, néhol bő termést fog adni. A burgonya helyenkint a sok eső következtében szenved, rothad, átlag azonban kielégítően áll, a korait szedik, jó minőségű s megfelelő mennyiségű termést adott. A czukor és takarmányrépa szépen fejlődnek s jó közepszerű termést ígérnek. Kender és len egykét vármegye kivételével jól áll. A dohány igen szépen nő; az aljeveleket néhol már szedik; helyenkint a sok eső, néhol pedig a jég megkárosította. Mesterséges takarmányműek mennyiségileg nagyobbára kielégítő hozammal fizettek, de minőségileg a termés-eredmény tulnyomólag nem felel meg a várakozásnak, az eső többnyire kilugozta. Az anya-széna sem sikerült mindenütt, főleg minőségileg rossz volt az eredmény. A sarju szépen nő, néhol a sok eső és árvíz beiszapolta. A szőlők gyarapodnak, de a termés csak gyenge eredményre nyújt kilátást, a szemek helyiyel-közszel leperregnek. — Gyümölcs kevés lesz, itt-ott alma, szilva és körte meglehetősen mutatkozik.

Közbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 24.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli sulyban) 44.—41.50. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) —.— 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) 46.—46.50— 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klg, sulyban) 47.—48.— 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgmig terjedő sulyban) 48.—50.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) —.—.— 7. Közép (páronkint 220—280 klg, sulyban) 48.—49.— 8. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) —.—.—. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgon felüli sulyban, 47.—47.50 10. Közép (páronkint 220—260 klg, sulyban) 47.—48 — 11. Könnyű (páronkint 220 klgmig terjedő sulyban) 48—48.50— Sertés létszám: július 22 napján volt készlet 140,549 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízalalni való sertés —.—.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtattott 1523 drb

Budapesti gabonatözsde. Julius 25-én. Buza öszre 9.46 pénz, 9.48 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.66 pénz, 5.68 áru. Zab öszre 5.50 pénz, 5.52 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. 15.35 pénz, 15.45 áru.

VASUTI MENETREND.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyv)	d. e.	8 ó. 44 p.
" " " "	éjjel	10 ó. 31 p.
B.-Pest—N.-Várad felé	d. e.	12 ó. 52 p.
Csak Nagy-Várad "	d. u.	3 ó. 34 p.
Szatmár felé (Ér-Mihályf.)	reggel	3 ó. 9 p.
" " " "	d. u.	3 ó. 24 p.
" " " "	este	7 ó. 45 p.
Kassa felé	reggel	4 ó. — p.
" " " "	reggel	8 ó. 32 p.
" " " "	d. u.	3 ó. 39 p.
" " " "	este	7 ó. 40 p.
Nánás felé: (m. á. vasutól	d. u.	5 ó. 48 p.
" " " " (vásártérről	reggel	3 ó. 19 p.
" " " " (" " " "	d. u.	6 ó. 08 p.
" " " " (" " " "	d. u.	3 ó. 35 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

személyvonat reggel 8 ó. 30 p.	Este	7 ó. — p.
" (gyorsv.)	d. u.	2 ó. 05 p.
este (gyorsvonat)		9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől	d. u.	3 ó. 09 p.
" " gyorsvonat	este	7 ó. 06 p.
Budapest N.-Várad f. (gyorsv.)	éjjel	2 ó. 44 p.
Csak Nagy-Várad felől	reggel	7 ó. 42 p.
Szatmárról	reggel	8 ó. — p.
" (Érmihályfalva felől)	délben	12 ó. 31 p.
" (Érmihályfalva felől)	este	10 ó. 16 p.
Kassáról (gyorsv.)	reggel	8 ó. 06 p.
" " " "	d. u.	12 ó. 36 p.
" " " "	este	7 ó. 20 p.
" " " "	este	10 ó. 21 p.
" " " " (m. á. vasúthoz	reggel	8 ó. 17 p.
" " " " (" " " "	este	6 ó. 05 p.
Nánásról: (vásártér	reggel	8 ó. 09 p.
" " " " (" " " "	este	5 ó. 56 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

141.

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT ÁRJEGYZÉKE,

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.
Kézpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

A. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	18.20
B. Szinte " közepszerű		17.20
0. Királyliszt		17.20
1. Lángliszt		17.—
2. Montliszt		16.60
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű		16.20
4. " " 2-od "		16.—
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		15.80
6. Szinte " 2-od "		15.20
7. Közép kenyérlisz 1-ső rendű		14.80
8. Szinte kenyérlisz 2-od rendű		14.20
8 1/2 Barna " 1-ső "		13.40
8 3/4 Szinte kenyérlisz 2-od "	á 70 kg.	11.60
9. Láblisz	" 70 "	8.40
10. Vere liszt	" 50 "	—
11. Fiom korpa zsákkal	" 50 "	5.60
12. Durva korpa zsákkal	" 50 "	4.60

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszünttetett.
Debreczen, 1891. július 26.

6263.

1891.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczen-nagy-károlyi törvényhatósági közut hajdumegyei szakaszára az 1891-dik évben szállítandó 150 köbméter és az 1892-dik évben szállítandó 250 köbméter fedanyagul szolgáló tört kő szállítás biztosítására Hajdúvármegye székes-házában folyó évi Augusztus hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor versenyárgyalás tartatik.

Annálfogva felhivatnak a vállalkozni kívánók, hogy lepecsételt zárt ajánlataikat biztosítékul az ajánlati összeg 5%-lijával ellátva, a kitűzött határidőig alólírott alispánhoz adják be, kijelentvén benne, hogy az ajánlattevő a részletes feltételeket, — melyek a vármegyei építészeti hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők — ösmeri.

Ha a vármegye területén még ez ideig nem használt kő szállítása czéloztatik, az esetben az ajánlathoz egy pecsétel ellátott kőminta is melléklendő lesz.

Az ajánlatok közül az alispán szabadon választ.

Debreczen, 1891. július 23.

Rázsó Gyula,

359 1—1

alispán.

Leszállított árak!

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával

divatos női ruhaszővetek,

MOSÓ VOILE-ok,

Valódi francia batist,

Zephirek és atlas szatinok

rendkívül leszállított

327 **árakon** kaphatók: 17

Szabó Lajos fiai czégnél

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó leszállított áron.

Kiházasítási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidaru butor-szővet, szőnyeg, függöny, ág és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

328 és mindenféle 18

fűrdő ozikkelt.

MÉHÉSZ JÓZSEF

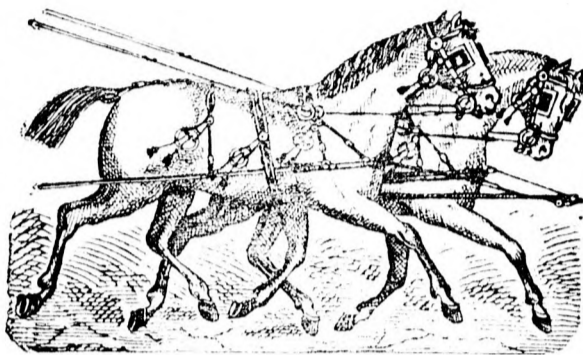
szijgyártó üzlete

DEBRECZEN, nagy-csapó-utca, Stenczinger-ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

szijgyártó üzletemet

a mai kor kívánalmainak megfelelően berendeztem.

Üzletemben készen kaphatók a legjobb fajta bőrből készült

koosizó löszerszámok

valamint igás hámok is többféle választékban.

Megrendeléseket, ugyszintén javításokat, a legjutányosabb árszámítás mellett a meghatározott időre gyorsan elkészíték.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve

maradtam tisztelettel

MÉHÉSZ JÓZSEF

szijgyártó.

339

9-3

Legujabban szabadalmazott

mosógépek,
kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGEK,
mezőgazdasági eszközök,

a legjobb kaszák

írásbeli jótállással,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyü szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

330 100-68

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czegléd-utca sarkán.

